

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 459/2025-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. Alicou Mendlovou, Riečna 2, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Cpr/2/2018, postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5CoPr/1/2025 a proti uzneseniu tohto súdu č. k. 5CoPr/1/2025-617 z 28. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Cpr/2/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Cpr/2/2018 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **3 000 eur**, ktoré mu **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **771,68 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. júla 2025, prijatou ústavným súdom na ďalšie konanie uznesením sp. zn. I. ÚS 459/2025-12 zo 6. augusta 2025, domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Cpr/2/2018, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5CoPr/1/2025 a uznesením tohto súdu č. k. 5CoPr/1/2025-617 z 28. februára 2025 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“). Navrhuje, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu, ako aj uznesenie mestského súdu č. k. B3-16Cpr/2/2018-444 zo 16. januára 2024 a prikázal krajskému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Súčasne žiada, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 10 000 eur a trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca inicioval na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) spor, v ktorom sa na žalovanej spoločnosti Carlton Property, s.r.o. (ďalej len „žalovaná“), domáhal zaplatenia 120 000 eur s príslušenstvom z titulu doplatenia mzdy. Z dôvodu zmeny súdnej mapy vo veci koná mestský súd, ktorý uznesením č. k. B3-16Cpr/2/2018-444 zo 16. januára 2024 (ďalej len „uznesenie mestského súdu“) prerušil toto konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 131 ods. 1 a 5 Obchodného zákonníka, a to do právoplatného skončenia sporu prebiehajúceho na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B1-34Cb/162/2017. V tomto konaní sa sťažovateľ domáha neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia žalovanej zo 14. júla 2017, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní sťažovateľa a [REDACTED] z funkcie konateľov žalovanej.

3. Proti rozhodnutiu mestského súdu sa sťažovateľ odvolal. Napadnutým uznesením krajský súd rozhodnutie mestského súdu potvrdil. Všeobecné súde vychádzali z toho, že sťažovateľ sa v spore domáha zaplatenia mzdy na základe pracovnej zmluvy z 25. septembra 2017, ktorú podpísal on sám ako zamestnanec i ako konateľ žalovanej spolu s konateľkou [REDACTED]. Žalovaná vznik pracovnoprávneho pomeru poprela a tvrdí, že v čase podpisu pracovnej zmluvy tieto osoby nemohli konať za žalovanú, pretože sťažovateľ a druhá konateľka boli 14. júla 2017 (približne dva mesiace pred podpisom spornej pracovnej zmluvy) odvolaní z funkcie konateľa žalovanej. Pracovná zmluva je podľa jej názoru neplatná a sťažovateľovi nevznikol nárok na zaplatenie uplatnenej mzdy.

3.1. Všeobecné súde sa zhodli v názore, že otázka vecnej opodstatnenosti žaloby závisí od vyriešenia otázky, či osoby, ktoré pracovnú zmluvu podpísali, boli za žalovanú oprávnené konať. V obchodnoprávnom spore o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia sa rieši otázka rozhodujúca pre pracovnoprávny spor. Tá je zásadná pre posúdenie založenia pracovnoprávneho vzťahu medzi stranami sporu a opodstatnenosti uplatneného nároku, a preto sú splnené obligatórne podmienky na prerušenie konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa a vyjadrenie správneho súdu

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že žaloba bola v danej veci podaná v roku 2017, súd prvej inštancie bol dlhodobo nečinný a následne rozhodol o prerušení konania. Celkovú dĺžku konania (viac ako 7 a pol roka) vníma ako neprimeranú a zasahujúcu podstatu jeho práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Sťažovateľ svojím konaním neprispel k prieťahom v konaní, je aktívny, ochrany a uplatňovania svojich práv sa domáha zákonom predpokladaným spôsobom. Ide pritom o pomerne jednoduché prejednanie záležitosti, avšak postup krajského súdu spočívajúci v potvrdení uznesenia o prerušení konania je neakceptovateľný, neospravedlňiteľný a je v príkrom rozpore s právnym poriadkom. Poukázal tiež na nález sp. zn. IV. ÚS 63/2025 z 8. apríla 2025, v ktorom ústavný súd za obdobných skutkových a právnych okolností jeho veci konštatoval porušenie jeho práv.

6. Aj v aktuálnej ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu (ako aj jemu predchádzajúcemu uzneseniu) o prerušení konania sťažovateľ argumentuje, že je vecne nesprávne, keďže jednoznačne preukázal svoju dobromyseľnosť pri uzatváraní pracovnej zmluvy, a preto je prerušenie konania na účely vyriešenia otázky, či sťažovateľ bol oprávnený podpísať pracovnú zmluvu so žalovanou, bezpredmetné. U zamestnanca sa pri uzatvorení pracovnej zmluvy dobromyseľnosť predpokladá s výnimkou, ak v čase uzavretia vedel alebo musel vedieť, že osoba, s ktorou uzavrel pracovnú zmluvu, prekročila svoje oprávnenie alebo ho vôbec nemala. Sťažovateľ považuje prerušenie konania za účelové a neopodstatnené, pretože nemôže mať vplyv na zodpovedanie otázky jeho dobromyseľnosti ako zamestnanca pri uzatváraní pracovnej zmluvy. Všeobecné súdy sa tým, že prerušili konanie bez opory v zákone, priklonili k postupu, ktorý je neudržateľný a nedá odpovede na otázky dobromyseľnosti sťažovateľa. Tým je zjavne porušené právo sťažovateľa na spravodlivý proces. Na margo konania, kvôli ktorému súdy prerušili konanie v jeho právnej veci, uvádza, že uvedené konanie sa týka obchodného vedenia spoločnosti a nie je ho možné spájať s „jeho“ pracovnoprávnym sporom.

7. Sťažovateľ ako zamestnanec a slabšia strana pracovnoprávneho sporu legitímne očakával, že príslušné súdy rozhodnú v primeranej lehote a bez obštrukcií. Namiesto toho súdy pristúpili k procesnému postupu, ktorý nielenže nemá oporu v právnom poriadku, ale navyše vystavuje sťažovateľa stavu právnej neistoty. Uvedený stav spôsobuje sťažovateľovi škodu v podobe, že sa nemôže riadne zamestnať, prípadne zamestnávateľa sa na neho pozerajú „cez prsty“, pretože sa súdi so zamestnávateľom a tento stav po rozhodnutiach príslušných súdov ostáva nemenný. S ohľadom na to, ako aj na fakt, že súdne konanie trvá od roku 2017, požaduje primerané finančné zadost'učinenie 10 000 eur.

III.

Vyjadrenia všeobecných súdov a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

8. Podpredseda mestského súdu podaním z 26. augusta 2025 vo vzťahu k priebehu procesných úkonov vo veci poukázal na pripojené vyjadrenie vo veci konajúcej zákonnej sudkyne a ponechal vyhodnotenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti na rozhodnutie ústavnému súdu.

9. Vo veci konajúca zákonná sudkyňa chronologicky zhrnula priebeh napadnutého konania. Poukázala na skutočnosť, že pôvodne bola žaloba podaná (po jej postúpení) na okresnom súde a od jej podania sa vo veci koná v lehotách primeraných s ohľadom na dlhodobú preťaženosť oddelenia a aj s ohľadom na procesné návrhy strán sporu. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť zjavne ako reakciu na obligatórne prerušenie konania, keďže do tej doby sa rýchlejšieho konania vo veci nedomáhal. Navyše, ani pred rozhodnutím o prerušení konania súd nemohol vec meritórne prejednať a rozhodnúť, pretože dôvod prerušenia – konanie o zásadnej otázke vedené pod sp. zn. B1-34Cb/162/2017 – vznikol súčasne ako bola podaná predmetná žaloba. Táto prekážka teda objektívne existovala od začiatku konania. Súd preto vykonával len tie úkony, ktorým táto prekážka nebránila. S ohľadom na uvedené je toho názoru, že vo veci koná priebežne, pričom okrem dlhodobého zaťaženého oddelenia, ktoré vybavuje, tak z hľadiska náročnosti predmetu sporu, ako aj množstva reštančných vecí na rýchlejšie prejednanie veci má vplyv aj postoj strán sporu. Na všeobecných súdoch je vedených množstvo ďalších súvisiacich sporov, ktoré medzi sebou vyvolali strany sporu a v tejto súvislosti predkladajú rozsiahly dôkazný materiál a vyjadrenia.

10. Na bezprietahové konanie mali vplyv opakované zmeny na poste vyššieho súdneho úradníka v rokoch 2018, 2019 a 2021, resp. nepridelenie iného vyššieho súdneho úradníka v čase čerpania študijného voľna, dlhohodobej PN a nadväzujúcej dovolenky pred justičnými skúškami, a tiež neustále zmeny asistentky od novembra 2019 (5 x). Postup súdu ovplyvnila aj epidemiologická situácia od marca 2020 a s ňou spojené obmedzenia a napokon aj obdobie od 04/2023 do 07/2023, v ktorom sa sťahovali spisy a súdny aparát súdu pri zmene súdnej mapy.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

11. Podaním z 22. septembra 2025 sa k ústavnej sťažnosti vyjadril krajský súd, ktorý poukázal na obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia. Ak sťažovateľ kritizuje prerušenie konania do skončenia obchodnoprávneho sporu, celkom abstrahuje od skutočnosti, že bol väčšinovým spoločníkom žalovanej a jej konateľ. Argumentácia o tom, že v zásade zamestnanec nemá vedomosť o tom, kto je oprávnený za zamestnávateľa konať, je preto celkom nenáležitá. V spore o zaplatenie mzdy je základnou otázkou to, či medzi stranami vznikol pracovnoprávny vzťah v zásade preukazovaný pracovnou zmluvou. Pracovná zmluva si pre svoju platnosť nevyžaduje písomnú formu, môže vzniknúť i konkludentne, výkonom práce. Sťažovateľ nezačal s výkonom práce (nesporné tvrdenie strán), teda v spore je potrebné posudzovať platnosť písomnej pracovnej zmluvy a prípadné prekážky na strane zamestnávateľa. Zodpovedanie tejto otázky priamo a bezprostredne súvisí s otázkou, či sťažovateľ a [REDAKOVANÉ] boli v čase uzavretia písomnej pracovnej zmluvy oprávnení konať za zamestnávateľa. Táto otázka je predmetom obchodnoprávneho sporu; jej prejudiciálne riešenie v pracovnoprávnom spore je neprípustné. V časti namietaných práv súvisiacich s napadnutým uznesením považuje ústavnú sťažnosť za nedôvodnú. Čo sa týka dĺžky konania, krajský súd sa nemohol dopustiť prietahov v konaní, pretože vo veci rozhodol prakticky v lehote jedného mesiaca, keďže vec napadla 24. januára 2025 a bola rozhodnutá 28. februára 2025.

III.3. Replika sťažovateľa:

12. Sťažovateľ vo svojej replike vyjadril nesúhlas so stanoviskami všeobecných súdov. Poukázal na to, že žalovaná podala návrh na prerušenie konania 8. decembra 2021 a mestský súd o ňom

rozhodol 16. januára 2024, po čom nasledovalo ešte odvolacie konanie a rozhodnutie o prerušení sa stalo právoplatným až 22. mája 2025. Rozhodovanie o návrhu trvalo súdu prvej inštancie viac ako dva roky. Celková dĺžka konania je viac ako 7 a pol roka, čo vníma ako neprimeranú dĺžku súdneho konania. Nestotožňuje sa s argumentáciou mestského súdu o tom, že početné konania v kauze „Carlton“ by mali vytvárať prekážku, pre ktorú nemožno vo veci rozhodnúť, prípadne si niektoré otázky vyriešiť ako otázky predbežné. V tejto súvislosti opätovne poukázal na nález ústavného súdu v obdobnej jeho veci sp. zn. IV. ÚS 63/2025 a na jeho záver, že mestskému súdu nič nebránilo a nebráni posúdiť otázku konateľstva ako otázku predbežnú. Dodal, že personálna poddimenzovanosť súdu nemôže byť na škodu sťažovateľa a nemôže byť dostatočným argumentom pre ospravedlnenie porušovania jeho práv.

13. K argumentácii krajského súdu sťažovateľ uviedol, že bez ohľadu na jeho odvolanie z funkcie konateľa žalovanej dva mesiace pred podpisom pracovnej zmluvy mohol byť a bol dobromyseľný pri uzatváraní pracovnej zmluvy a bol oboznámený s tým, že môže za žalovanú konať. Uvedené oprávnenie mu vyplývalo z neodkladného opatrenia, ktorým bola uložená povinnosť strpieť sťažovateľa a [REDAKOVANÉ] pri výkone práv a povinností štatutárneho orgánu žalovanej. To potvrdzuje, že sťažovateľ si bol jednoznačne vedomý, že môže konať za žalovanú v danom čase, napriek svoju odvolaniu, a aj keby neskôr bolo toto neodkladné opatrenie zrušené, k čomu aj došlo, nemohla by táto skutočnosť spochybniť dobromyseľnosť sťažovateľa.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

14. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Predmetom konania pred ústavným súdom je posúdenie, či postupom mestského súdu a krajského súdu v napadnutom konaní, ako aj uznesením krajského súdu potvrdzujúcim prerušenie napadnutého konania došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

16. Ústavný súd v rámci uznesenia o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie zdôraznil, že v ďalšom konaní bude hodnotiť predovšetkým postup mestského súdu (pôvodne okresného súdu) a postup krajského súdu v napadnutom konaní v súvislosti s označenými právami sťažovateľa. Ústavnú sťažnosť prijal vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu o prerušení konania, teda nemeritórnemu procesnému rozhodnutiu ako ním predstavovanej integrálnej súčasť vedeného konania, a to na prieskum v kontexte efektívnosti postupu všeobecných súdov ako jedného z prietahových kritérií, čo bolo aj dôvodom na prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie aj v tejto jej časti. Pri inom charaktere prieskumu by (vzhlľadom na konajúcimi súdmi tvrdenú a sťažovateľom popieranú podmienenosť rozhodovania o predmete oboch dotknutých konaní) išlo o vecný presah do budúceho, dosiaľ nevykonaného meritórneho rozhodovania súdu (eventuálne v prípade uplatnenia opravných prostriedkov súdov) o podanej žalobe, ktoré nemôže ústavný súd

predznamenat' (skutkovo alebo právne). Napadnuté rozhodnutie môže teda posúdiť podľa modifikovaných kritérií smerujúcich k hodnoteniu efektívnosti postupu všeobecných súdov v kontexte konania ako celku, zároveň pri jeho aktuálnom prerušení vzhľadom na dôvod takeho postupu a dĺžku utlmenia procesnej aktivity, čo sa potom bude týkať aj vyhodnotenia použiteľnosti uplatnených referenčných ustanovení.

V.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu a krajského súdu v napadnutom konaní:

17. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

18. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Frydlender proti Francúzsku z 27. 6. 2000, č. 30979/96, a vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovensku zo 16. 12. 2003, č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

19. Z hľadiska povahy veci ústavný súd rezultuje, že rozhodovanie v pracovnoprávnom spore o doplatenie mzdy patrí do bežnej agendy všeobecných súdov. Vec sťažovateľa nie je skutkovo či právne zložitá a sťažovateľ k predĺženiu konania nijak neprispel.

20. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, ústavný súd nezistil také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v dotknutom konaní k zbytočným priet'ahom. Neprimeraná dĺžka konania nebola teda vyvolaná správaním sťažovateľa, aj keď nemožno prehliadať fakt, že sťažovateľ nevyužil (sťažovateľ to netvrdí a nevyplýva to ani zo súdneho spisu) možnosť podať sťažnosť predsedovi súdu na priet'ahy (urgenciu, dopyt). V judikatúre ústavného súdu sa síce takáto sťažnosť predsedovi súdu nepovažuje za nevyhnutný predpoklad uplatnenia ústavnej sťažnosti, no aplikačná prax jednoznačne potvrdzuje jej efektívnosť.

21. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, je postup všeobecného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

22. Zo spisového materiálu ústavný súd zistil, že po podaní žaloby (december 2017) a zaplatení súdneho poplatku sťažovateľom (apríl 2018) okresný súd vydal platobný rozkaz (17. apríl 2018), ktorý na podklade odporu žalovanej zrušil uznesením z 13. júna 2018. V časovom rozmedzí dvoch rokov (do 6. júla 2020) strany sporu predkladali okresnému súdu vyjadrenia a svoje procesné návrhy, ktoré okresný súd preposielal stranám sporu na účel zaujatia stanoviska. Až 6. júla 2020 okresný súd uznesením rozhodol o návrhu žalovanej na spojenie konaní (doručeného okresnému súdu 15. októbra 2018) a o pripustení zmeny žaloby navrhovanej sťažovateľom (doručeného okresnému súdu 31. januára 2020). V súlade s citovanou judikatúrou ústavného súdu nemožno uvedené obdobie, ktoré prispelo k predĺženiu celého konania, hodnotiť ako efektívne. Následne bol okresný súd (neskôr mestský súd) viac ako 4 roky absolútne nečinný, vo veci nevykonal žiaden úkon a o návrhu žalovanej na prerušenie konania (z 8. decembra 2021) rozhodol 16. januára 2024, pričom stranám sporu bolo predmetné rozhodnutie doručované až 18. novembra 2024, čo je ústavne neakceptovateľné a už to samo osebe zakladá dôvod na vyslovenie porušenia uvedených práv sťažovateľa. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu o prerušení konania odvolanie 3. decembra 2024 a krajský súd o ňom rozhodol obratom 24. januára 2025, pričom rozhodnutie spolu so spisom predložil mestskému súdu 2. mája 2025 (napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 22. mája 2025).

23. Pre posúdenie predmetného konania je podľa názoru ústavného súdu podstatná skutočnosť, že v dôsledku opísanej neefektívnej činnosti okresného súdu v počiatočnom štádiu napadnutého konania, ako aj jeho neskoršej nečinnosti po dobu viac ako 4 rokov došlo v postupe mestského súdu (pôvodne okresného súdu) k vzniku ústavne neakceptovateľných prieťahov. Aj keď krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa promptne, možno mu vytknúť postup pri doručovaní rozhodnutia mestskému súdu, ku ktorému z nepochopiteľných dôvodov pristúpil až s odstupom takmer štyroch mesiacov. Ústavný súd však nepripočítal toto obdobie na ťarchu krajskému súdu, keďže išlo o obdobie niekoľkých mesiacov, keď sa rozhodovalo o opravnom prostriedku a ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí zakladať porušenie relevantných ústavných práv (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Podiel mestského súdu (pôvodne okresného súdu) na doterajšej dĺžke napadnutého konania je však neprehliadnuteľný, a to osobitne vo vzťahu k postupu pri rozhodovaní o prerušení konania. Splnenie podmienok na prerušenie konania konštatoval v odôvodnení uznesenia o prerušení konania mestský súd (a potvrdil to aj krajský súd), nič to však nemení na tom, že k tomuto kroku pristúpil až uznesením zo 16. januára 2024, teda takmer 3 roky po tom, čo mu bolo doručené podanie žalovanej navrhujúce uvedený postup. Navyše, samotný mestský súd vo svojom vyjadrení uvádza, že podmienky na prerušenie konania tu existovali od podania žaloby. Neuvedol však dôvod, pre ktorý k tomu pristúpil až po 6 rokoch „vedenia“ sporu.

24. Ústavný súd už v kontexte prerušenia konania všeobecným súdom (pri posudzovaní zbytočných prieťahov) uviedol, že je potrebné vychádzať z toho, že všeobecný súd vykonal voľbu medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi procesnými postupmi a ústavný súd ju ani nemôže (okrem následne odôvodnenej výnimky zodpovedajúcej charakteru prieskumu prieťahov v konaní) spochybníť, pretože jednak ide o procesný postup, s ktorým zákon počíta, a jednak ho treba posudzovať podľa situácie, ktorá existovala v čase, keď sa realizoval, a ku ktorej posúdeniu majú v zásade lepšie predpoklady všeobecné súdy než ústavný súd, predovšetkým však zohľadniac princíp subsidiarity, ktorým sa riadi vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom a ktorému

zodpovedá, aby ústavný súd, pokiaľ to nie je nevyhnutné, sám neposudzoval vhodnosť alebo účelnosť zvoleného procesného postupu (porovnaj m. m. III. ÚS 5/2020, IV. ÚS 248/2020, IV. ÚS 246/2021).

25. V súlade s judikatúrou ústavného súdu prerušenie konania však ešte neznamená, že voľnosť konajúceho súdu pri prerušení konania je bez obmedzenia a ústavným súdom nekontrolovateľná. Napokon každé zákonné ustanovenie, rovnako ako nadväzujúci procesný postup súd sa musia vykladať a uplatňovať v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Keďže zo žiadneho ustanovenia ústavy nemožno vyvodiť, že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, všeobecný súd sa musí pri uplatňovaní procesného postupu o prerušení konania riadiť i požiadavkou, ktorá je upravená v tomto článku ústavy a ktorá ukladá povinnosť prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutej veci bez zbytočných prietahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Aj keď prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, ešte nepominula právoplatným skončením súdneho konania o otázke, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v prejednávanej veci, je v prípade neúnosne dlhodobo pretrvávajúcej absencie právoplatného rozhodnutia v súvisiacom konaní dôvodné zvažovať náhradné prijatie iného vhodného opatrenia, a to v podobe pokračovania v konaní aj bez návrhu podľa § 165 ods. 1 CSP. Situácia, ktorá nastala, vyvoláva možnosť subsidiárne konštatovať odpadnutie prekážky, ktorá vyvolala prerušenie konania, a posúdiť dotknutú otázku ako prejudiciálnu podľa § 194 ods. 1 CSP [s možnou následnou konzekvenciou obnovy konania v prípade odlišného posúdenia predmetnej otázky pri rozhodovaní v súvisiacom konaní *ex post* (porov. IV. ÚS 246/2021, č. 41/2021 ZNaU)].

26. V nadväznosti na uvedené a v reflexii na obsah napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd, ako už avizoval pri prijatí veci na ďalšie konanie (bod 16 nálezu), nezasahuje do vecnej podstaty napadnutého procesného rozhodnutia, keďže by to bolo predčasné vo vzťahu k prvotnému meritórnemu rozhodnutiu o predmete konania, čoho sa týka aj nevyhovenie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k označenému rozhodnutiu a k čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 5 výroku nálezu). Rozhodnutie však hodnotí v špecifickom kontexte prietahovosti konania, a to práve na účel, aby súd k rozhodnutiu o veci samej dospel, čoho neželanou alternatívou je reťazenie prietahov v konaniach prerušených vo vzájomnej nadväznosti. Pri zohľadnení tohto aspektu je zrejmé, že konajúce súdy nezvolili na prerušenie konania optimálny procesný podklad, vychádzajúc z § 162 ods. 1 písm. a) CSP (čo pre ďalšie konanie nebude na základe týchto záverov určujúce), keďže predmetnú prejudiciálnu otázku (platnosť odvolania konateľov) sú v zásade oprávnené riešiť, teda posúdiť, aj keď nie o nej rozhodnúť (§ 194 ods. 1 CSP), a to dokonca bez obmedzenia podľa § 194 ods. 2 CSP (o predmetnej obchodnoprávnej veci dosiaľ rozhodnuté nebolo). Špecifikom reflektovaným aj napadnutým rozhodnutím krajského súdu však je, že na uznesenie valného zhromaždenia sa až do určenia jeho neplatnosti (súdom príslušným na také konanie a rozhodnutie) hľadí ako na platné. Z takého predpokladu by musel vychádzať aj konajúci mestský súd, a teda v nadväznosti na to riešiť otázku dobromyseľnosti sťažovateľa (ako v predmetnom kontexte uvádza aj sťažovateľ, ani pre jeho osobu nepriaznivé rozhodnutie v konaní o platnosti odvolania konateľov by neznamenalo jeho neúspech v aktuálne prerušenom konaní, ktorého výsledok by v takom prípade závisel od otázky jeho dobromyseľnosti pri uzatváraní pracovnej zmluvy). Znamená to, že prerušenie konania je relevantné v zmysle § 164 CSP a závisí od vhodnosti (nie nevyhnutnosti) takého procesného riešenia, a to aj pre ďalší priebeh napadnutého konania

a zvažovania pokračovania v ňom, a to oproti prietáhovej (ne)únosnosti spočívania tohto v súčasnosti prerušeného konania. Ide pritom o otázku aktuálnu už nie pre prehodnocovanie predchádzajúceho rozhodovania o prerušení konania, ale pre ďalší postup mestského súdu v ňom (k tomu pozri aj judikatúru ústavného súdu označenú v predchádzajúcom bode vrátane otázky riešenia obsahovej kolízie výsledku oboch konaní v prípade, ak by súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že sťažovateľ nebol dobromyseľný, avšak v konaní o odvolaní konateľov by následne sťažovateľ uspel s výsledkom neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia). Tento záver ústavný súd vyslovil vo svojom náleze sp. zn. IV. ÚS 63/2025 a vzhľadom na skutkovú a právnu podobnosť oboch prípadov nemá dôvod odchýliť sa od neho v aktuálne posudzovanej veci.

27. Rozvíjajúc predchádzajúce závery, postup krajského súdu vo veci sťažovateľa zodpovedá skôr riešeniu situácie v zmysle § 164 CSP (ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši predbežná otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu...), a nie podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP. Povinnosť súdu prerušiť konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP je totiž nevyhnutné vykladať predovšetkým v intenciách § 193 CSP (viazanosť súdu inými rozhodnutiami). Otázky uvedené v § 193 CSP súd sám riešiť nesmie, a preto konanie obligatórne preruší, ak o otázke uvedenej v § 193 CSP prebieha iné konanie. Vo veci sťažovateľa však o takú otázku nejde a nejde o v predmetnom konaní neriešiteľnú otázku ani v inej právnej súvislosti (pozri predchádzajúci odsek), ale ide o otázku, ktorá je pre rozhodnutie sporu otázkou predbežnou, o ktorej v inom konaní súd ešte nerozhodol, a preto mestský súd musel zvážiť, či konanie preruší a počká na rozhodnutie súdu o tejto otázke, alebo ju posúdi sám. Mestský súd po zvážení situácie napadnuté konanie prerušil, čo potvrdil aj krajský súd (ide o zákonom predpokladanú možnosť). Vychádzajúc z už citovanej judikatúry ústavného súdu (bod 25 nálezu), v ďalšom priebehu napadnutého konania bude musieť mestský súd, a to aj v dôsledku účinkov bodu 2 výroku tohto nálezu (príkaz konať), uskutočniť ústavne konformný výklad § 165 ods. 1 CSP (len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu) a zvažovať, či vzhľadom na celkovú dĺžku konania doba, počas ktorej je konanie z fakultatívneho dôvodu prerušené, už nedosahuje ústavne neúnosnú časovú hranicu, ktorá predstavuje zásah do sťažovateľom označených práv, a či teda nie je možné prijať iné vhodné opatrenie, pokračovať v konaní a dospieť k rozhodnutiu vo veci samej.

27.1. Ako už bolo uvedené, bude vychádzať z prezentovaných úvah potvrdzujúceho uznesenia krajského súdu o prerušení konania a hľadiet' na uznesenie valného zhromaždenia (platnosť uznesenia o odvolaní konateľov žalobcu a vymenovaní nových konateľov sťažovateľ ako žalobca namieta v súvisiacom konaní, pre ktoré bolo napadnuté konanie prerušené) ako na platné (s výnimkou prípadného skoršieho určenia jeho neplatnosti v súvisiacom konaní) a následne posúdiť a rozhodnúť v kontexte úvah svojich vlastných a najmä krajského súdu, či bol sťažovateľ v dobrej viere, čo však ústavný súd nijako nevyhodnocuje, resp. výsledkovo nepredznamenáva. To platí aj pre prípad vystavenia sa riziku prípadných následných obsahových nezrovnalostí v otázke meritórne rozhodovanej v súvisiacom konaní, ako to vyplýva z bodu 25 nálezu. Cieľom je predchádzať reťazeniu prerušených konaní, ktoré nekorešponduje s požiadavkou prerokovania veci bez zbytočných prietáhov, a tým vykonania spravodlivosti v primeranej lehote, zohľadniac aj celkovú dĺžku konania trvajúcu už od roku 2017.

28. Na podklade skutočností uvedených v predchádzajúcich odsekoch ústavný súd dospel k záveru, že mestský súd (pôvodne okresný súd) v napadnutom konaní postupoval v naznačených smeroch

neefektívne a dopustil sa aj nečinnosti. Nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k časovo únosnému odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania, hoci mu v tom nebránila žiadna zákonná alebo iná objektívna príčina, čo sa týka aj aktuálneho stavu prerušenia konania za predpokladu, že sa situácia v súvisiacom konaní v medziobdobí nezmenila. Uvedeným postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku nálezu. Naopak, postup krajského súdu v napadnutom konaní (body 22 a 23 nálezu) nenaplnil požiadavky umožňujúce konštatovanie porušenia označených práv sťažovateľa, a preto ústavný súd ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovel (v bode 5 výroku nálezu).

29. Obranu vo veci konajúcej zákonnej sudkyne spočívajúcu v poukázaní na nadmernú zaťaženosť zamestnancov mestského súdu a množstvo vecí nemožno akceptovať vzhľadom na konštantnú judikatúru ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní. Účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter, a preto akékoľvek problémy týkajúce sa súdnej reformy (tzv. súdnej mapy) nemôžu byť na ťarchu účastníka konania (m. m. III. ÚS 471/2023), a to napriek subjektívnemu porozumeniu predmetným okolnostiam a ich citlivému vnímaniu ústavným súdom.

V.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu:

30. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti upriamuje pozornosť na vlastnú judikatúru, podľa ktorej v konaniach o ústavných sťažnostiach ústavný súd zásadne preskúmava právoplatné rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej skončilo (IV. ÚS 361/2010, III. ÚS 129/2022), ak neexistuje dôvodná a nevyhnutná výnimka. Základné práva na súdnu ochranu sú v zásade „výsledkové“, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté konanie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry EŠLP (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a EŠLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

31. Nesprávne rozhodnutie procesnej povahy nemožno spravidla samo osebe kvalifikovať ako pochybenie všeobecného súdu, ktoré by svojou intenzitou zakladalo možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek výrazne sa môže účastníka konania dotknúť (III. ÚS 381/2016). Za určitých okolností možno dospieť k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, no malo by ísť o rozhodnutie vyvolávajúce nenapraviteľný stav.

32. Ústavný súd zároveň pripomína, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, podľa ktorej všeobecný súd pozná právo (*iura novit curia*). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je zo strany súdu arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

33. Krajský súd odôvodnil potvrdenie prerušenia konania svojimi úvahami, ktoré ústavný súd hodnotil výlučne tak, ako to už uviedol v uznesení o prijatí veci na ďalšie konanie (bod 16 nálezu) a v predchádzajúcom obsahu tohto odôvodnenia, teda z hľadiska základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Za daných okolností ústavný súd (bez vecného preskúmania napadnutého uznesenia v širšom kontexte) konštatuje, že ide o rozhodnutie procesné, čo vyvoláva záver o nevyhovení ústavnej sťažnosti (bod 5 výroku nálezu), a to v obsahovom odraze od nedostatku právomoci na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti, čo však nevedlo k jej odmietnutiu pri predbežnom prerokovaní návrhu v dôsledku skôr prezentovaných úvah.

VI.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

34. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal mestskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu), a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza, keďže napadnuté súdne konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti ešte právoplatne skončené a ocitlo sa v etape spočívania [čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Samozrejme, príkaz konať je determinovaný aktuálnym stavom konania, teda jeho prerušením, čo však nezbavuje mestský súd povinnosti postupovať v konaní tak, aby odstránil stav právnej neistoty sťažovateľa, k čomu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (postup je predznamenaný obsahom bodu 27 nálezu).

35. Sťažovateľ si v ústavnej sťažnosti uplatnil nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 10 000 eur. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za vhodné v zmysle s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 135 zákona o ústavnom súde finančné zadosťučinenie priznať, majúc pritom na pamäti, že jeho cieľom je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

36. Vzhľadom na konštatovaný neefektívny postup a nečinnosť mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v napadnutom konaní a rozsah porušenia označeného základného práva sťažovateľa (na súde prvej inštancie prebiehalo konanie viac ako 6 rokov zo siedmich (bez meritórneho rozhodnutia), zohľadniac špecifikum situácie súvisiacej s prerušením konania

a berúc do úvahy aj celkovú dĺžku konania a jeho aktuálny stav, ústavný súd považuje priznanie 3 000 eur za optimálne primerané finančné zadost'učinenie (bod 3 výroku nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia ústavnej s'ťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VII. Trovy konania

37. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia.

38. Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhradu trov konania priznal s'ťažovateľovi v rozsahu za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej s'ťažnosti. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2025 predstavuje 371 eur a režijný paušál v roku 2025 14,84 eur. Ústavný súd teda s'ťažovateľovi priznal náhradu za dva úkony právnej služby celkovo teda vo výške 771,68 eur (bod 4 výroku nálezu). Za repliku ústavný nepriznal s'ťažovateľovi náhradu trov konania, keďže neobsahovala žiadne skutočnosti, ktoré by neuviedol už v ústavnej s'ťažnosti.

39. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne s'ťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedička senátu